

Դ Ի Տ Ա Կ

Բ Ի Ի Զ Ա Ն Դ Ե Ա Ն

Դ Ի Ն Դ Ի Ո Յ

Ը Ն Կ Ե Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Ա Բ Շ Ա Բ Ո Ւ Ն Ե Ա Ց

1814.

1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. Ա Պ Ի Լ:

Ք Ի Ա Ն Ս Ա

Պրոսպեկտ. 30 Մարտի:

Մէկ հոգիմը որ փարեղէն ճամբայ ելաւ Մարտի 4ին, պատմեց աս հետեւեալ խապարները: Փարիզու ժողովուրդը հանդարտ կեցերէր մինչև աս ատեն, վնդի ազգային պահապանաց դուռը որ կը բաղկանար 40,000 հոգիէ ամ զգուշութիւն կը պաշտպանէին քաղաքը որ չըլլայ թէ խռովուեմը ելլայ քաղաքացիներուն մէջ:

Նաբոլէօնը աս ազգային պահապանաց դուռը դուրս կանցեց փարեղէն, բայց ամենին մտիկ չեղրին. ասկից ետքը կանցեց դուրս 10 հոգի մասը միայն աս դուռնին՝ բայց կէսէ ամենին տեղերնուն չիշարժեցան: Հրաման խրկեց բոլոր արհեստաւորաց վարպետներուն մեծ մեծ պատիժներ ըսպառնալով որ դուրս հանեն բոլոր իրենց աշկերտները, Նաբոլէօնը աս բանը ընելով կը յուսար թէ աս աշկերտները ստակ չունենալով կերաւ կուր ուտելու՝ զան զինուոր ըլլան, բայց աս յոյսնալ պօշ ելաւ և աս գործքերը ամենուն բարկուելը շարժեց Նաբոլէօնին վրայ: Փարիզու բոլոր ճամբայները լցուած էին զինուորներով որ կարգելուին զինուորուէ փախչողները, բայց ի վրէյսի այսր ամէ անհամար շօրք կը փախէր:

Ամէն օրվան դադէթմաները լցուած էին

անհմար ֆրանսիացի զօրաց յաղթութիւն, անբաւ սխալմունքներուն պատմուիւր որ կը պատմը վէր փարիզու գաղէթմաներուն մէջ թէ ըրեւրեն դաշնակցաց զօրքերը, և խոստմունքը կայսրուհին որ կը խոստանար թէ թէնպտ և թէնամինները փարեղ մտնան ես չեմ հեռանար աս քիջէս, ասոնք էին որ միայն փարիզու բնակիչները հանդարտ կը բնակէին մինչև աս ատեն: Նաբոլէօնը Պրիէնէին պատեւրազմէն ետեւ մէյմալ չեղեցաւ փարիզու մէջ բաց ի փետրվարի 17 էն, զերեմ աս օրս եկաւ փարեղ հանդարտեցնելու համար հոն տեղի եղած խռովութիւնը, և ետքը շուտ մը գնաց, առանց երևնալու նաեւ կայսրուհին:

Աս մարդս փարիզէն ճամբայ ելերէնէ հօրէ եղեր որ ծերակուտը խորհուրդի ժողովէրէ, և պատճառը աս խորհուրդին էր որ կուզէին զինուոր ընել ան ամէն մարդիկները որ չեն կարգըված. և կարգըվողներէն ալ տղայ չունեցողը, և անոնք ալ որոց կնկտիքը մեռած էին. աս իրեք սոյ մարդիկները 16 տարվանէ մինչև 60 տարվանը՝ ամենքը ոտք պիտոր հանէին:

Համապատասխան պատերազմներուն՝ որ եղան մարտի 20 էն մինչև 31՝ Փարիզու ճօտերը:

Մարտի 20ին դաշնակիցներէն մէկ խումբ մը զարնըվեցաւ ֆրանսիացիներուն հետ՝ որ կը կե-

կենային Արքիսին մօտիկները • բանակին աջ թևը սաստիկ պատերազմ եղաւ ձիաւորներու • Ֆրանսըզին դրեթէ բոլոր ձիաւորները ձերուցան եղած զայ եղան • Ֆրանսըզի բանակէն եկած թուղթերը՝ որ դաշնակցաց ձեռքը ինկան կրպատմէին թէ նոյն իսկ Մաբօլէօնը սրով մտերէր պատերազմ, և մէկ տեղով իրեն սրով պաշտպաններէ զինքը թընամեաց սուրերէն :

21 ին բոլոր բանակները կրպատէին որ պիտորը ըլլար մէկ մեծ ու որոշիչ պատերազմ մը, անոր համար երկու կողմէն ալ կրպատուստովէին • աս միջոցիս դաշնակիցները երբոր իմացան թէ Ֆրանսըզները անցան Աուպ դետին աջ կողմը, առանց ուշանալու վաղէցին սաստիկ պատերազմով Ֆրանսըզներուն վրէ, և ինչպէս որ պատմեցին Ֆրանսըզի բանակէն փախած զինուորները, սաստիկ կտոր վերեն Ֆրանսըզները • առջի օրը առին դաշնակիցները 7 կտոր թօփ և հետեւեւ օրը 20 կտոր թօփ : 21 ին Մաբօլէօնին մեծ բանակը կրկենար Վիթրին մօտիկ : Դաշնակիցները բռնեցին մէկ բուռիէրմը որ կիրկերկոր Մաբօլէօնը կայսրուհիին մէկ թուղթովմը որուն մէջ կըսէր թէ ինքը կիրթայկոր դէպ ի Մառնա վաճառելու համար դաշնակիցները Փարէզէն տահա հետու և կըսէր թէ 22 ին կըհասնին Սէն Տիսիէր • Մառմօնթ ու Մօնթիէն Ֆրանսըզի Մառեշալները իրենց դունդով որ կրբաղանար 25 հազար հողիէ զատված էին Մաբօլէօնին գունդէն, և շատ կըջանային միանալ անոր հետ, բայց դաշնակիցները այնպէս բռնեւրէին ճամբայները որ ան կարելի էր : 22 ին, 23 ին, 24 ին չիպատահեցաւ պատերազմ : Ամսուս 25 ին ուզելով միանալ Մառմօնթ մառեշալը Մաբօլէօնին հետ, սկսաւ երթալ դէպ ի Վիթրին, բայց որովհետեւ դաշնակցաց բանակը կեցերէր հոնտեղը ամ թախմով պատրաստ պիտրվի վաղեցին մէկէն ասոնց վրէ, և այնպիսի արազով պատերազմեցան Ֆրանսըզներուն հետ թէ հոստեղի դաշնակցաց գունդը և թէ Սէզելայի կողմէն, և այնպիսի վարպետ կերպով մէջ առին Ֆրանսըզին գունդը որ միայն մէկ մասը 30 հազար հողիէ հապիւ պրծան մեռնեւրէն ու զերի բռնրվէին : Վառլթեմ պէռլի Բրինցիբէն ու կրկայի նեմցէին ձէնէն ալը, և ձիաւորները դաշնակցաց բանակին սաստիկ պատերազմեցան Վիթրին մօտ Ֆրանսըզներուն հետ • թէպէտ խելը ատեն Ֆրանսըզները աղէկ դէմ դրին դաշնակցաց, բայց վերջապէս չիկրցան դիմաւալ ու վաճառվեցան մինչև Սէսան • գումարը աս օրվան յաղթանակներուն է 8000 դերի, 8 ձէնէն ալ, 300 օֆֆիէրալ, 62 թօփ : Սէզելայի

գունդը Ֆրանսըզի որ կրբաղանար 5000 հողիէ 16 կտոր թօփով աղէկ դէմ դրաւ առջի բերանը Պառլէի ձիաւորներուն դէմ, բայց կտորեւթեւր Պառլէի զօրաց այնպէս ըրաւ որ վերջապէս բոլոր գունդէն և ոչ մէկ հողիմը խաւեցաւ :

Մառմօնթ ու Մօնթիէն Մառեշալները բոլորովին յոյսերին կտրեցին թէ չեն կրնար միանալ, անոր համար իրենց միացած զօրքովը ետ քաշվեցան դէպ ի Ֆիթթէ-Կուշէ • Եօրը ու Բիլիսթ Պառլէին ձէնէնալները ետեւուն ինկան վերջի ջարդը տալու համար ասոնց :

Մարտի 30 ին Ֆրանսըզներուն գունդը որ կրբաղանար Մառմօնթ, Մօնթիէն ու Լիթթօր մառեշալներուն խումբերով և Բատվայի տուգային ձիաւորներով, որ ամ մէնքը մէկէն կըլլար 40,000 հողիէ չափ, միացան 25,000 ազգային պահապանաց գունդին հետ ալ, և այսպէս զարնրվեցան դաշնակցաց հետ : Ֆրանսըզներուն գունդը դէտիրապետէր Լարենթօնին, Սէննաին ու Մառնային մէջ տեղը Վինսէն անտառին, Մօնթլուային բարձր տեղվանցը, Պէլլիլը, Ռօմէնվիլը, բաց ասոնցմէ կրտիրապետէր, Բանբին, Աուպրիլիլիէր, Սէն Տիսի, Բիլանսըուրթ ու Մօնթմարթը գեղերուն :

Վինթէնսթէին Մոսկովի ձէնէնալին գունդը զարնրվեցաւ Ֆրանսըզներուն հետ Ռօմէնվիլին մօտիկները ու վաճառեց մինչև Պէլլիլիլին տակը • հոստեղը Ֆրանսըզները շատ ինստաճիուէ դէմ դրին յաւաստաբար պատերազմելով, բայց մերջապէս յաղթվեցան, դաշնակցաց մէկ ուրիշ գունդմը ալ զարնրվեցաւ Ֆրանսըզներուն Սէն Մառլին մօտիկները, առին Ֆրանսըզներէն 7ը կտոր թօփ, և խելմընալ պատերազմի պաշար : Հօհէնլօհ զօրապետը դաշնակցաց կողմէն առաջ գնաց դէպ ի Լարենթօն, առաւ Լարենթօնը ու Մառնային կամուրջը օգնականութիւն Սէմցէի Կառնաթիէններուն, որ նոյն ատենները հասան հոնտեղը օգնութիւն • Ֆրանսըզները հաստեղնալ աղէկ ինստաճիուէ դէմ դրին դաշնակցաց բայց վերջապէս յաղթվեցան, կորսնցուցին 7ը կտոր թօփ : Երբոր Վառլթեմպէռլի Բրինցիբէին գունդը կրներկոր աս յաղթութիւնները, Պառլէն Պառլէի ձէնէնալը առաւ Ֆրանսըզներուն ձեռքէն Աուպրիլիլի ու Վիլլիթթէ գեղերը ու տիրապետեց Մօնթմառլիին, Վինթէնսթէին ձէնէնալնալ առաւ Պէլլիլիլին դիրքը, և այսպէս հասան քաջութեամբ մինչև Փարիզու արուարձաններուն : Աստօրվան պատերազմի յաղթուն նշանները է 80 կտոր թօփ ու 4 դրօշակ : Երբոր հոս հասան

ման դաշնակիցները որոշվեցաւ փարէզուն վեճակը: Հուլի ֆրանսիացիներ ճէնէալը ու Մորթիէն և Մարմոնթ մտնեալները երբոր տեսան թէ բաներնին բուսաւ, իրենց խոհեմով ուղեցին խախտել մեծագոյն չափը որ կրնար պատահել իրենց դէմ դնելովը, անոր համար խրկեցին փարէզէն մէկ ֆրանսիացի ճէնէալը դաշնադրութի ընելու համար որպէսզի պարպեն փարէզը ու յանձնեն դաշնակցաց ձեռքը, դաշնակիցները հաւանեցան ու ըրին աս հետեւեալ դաշնադրութիւնները:

Դաշնադրութիւն՝ որ եղաւ փարէզ չաղաք պարպելու համար ֆրանսիացի զօրքէն ու յանձնելու դաշնակցաց յետեւ:

Օրինադրաբարում եղաւ 4 սահման որոշվեցաւ երկու կողմէն մարդիկներ, և հաստատեցին աս հետեւեալ յօդվածները:

1. Թրվիլի ու Ռակուպայի Տուգաներուն գունդերը պարպեն փարէզը Մարտի 31ին առաւօտեան սահմանը 7ին:

2. Տանին ֆրանսիացիները իրենց հետ ամ իրենց գունդին վերաբերեալ բաները:

3. Բաղաքը պարպելէն ետեւ անցին 2 սահման և անառտեւ սկսի նորէն պատերազմը, քի մարտի 31ին, առաւօտեան սահմանը 9ին:

4. Ամեն թերթեանները, ու զինուորական շէնքերը ու մարտականքը մնան նոյն վեճակին մէջ, ինչպէս էին աս դաշնադրութիւնները ընելէն առաջ:

5. Աղբայրն կի՛ բաղաքական պահապան գունդը բոլորովին բաժնւրված մնան ֆրանսիացի պատերազմող գունդէն. աս զօրքը պահել, կամ մերկացընել զինուորով ու ազատ ընելը, ըլլայ դաշնակցաց կարգադրութի:

6. Բաղքի կառավարուն ձիաւոր գունդը ըլլայ չեղող յօդվածին որոշմանը կէօրէ:

7. Վերաւորվածները, ու փախչողները թէ որ 7ը սահման ետքը գտնուին փարէզին մէջ՝ սեպվին իբրեւ պատերազմի գերի:

8. Փարէզ քիքը կը յանձնըվի բարեւորութեւ ու մեծանշանէ դաշնակից տէրութիւններուն:

Եղաւ աս դաշնադրութիւնները փարէզ մարտի 31ին 1814, առաւօտեան սահմանը 2ին:

Մտորադրեցին աս դաշնադրութեց:

Օրթօֆ պատերազմի օգնականը Աղբայրն կայսեր:

Բարբ զօրապետը, պատերազմի օգնականը Բրիւնչիքէ Շվառդէմպէտի ճէնէալին:

Փապրիէ զօրապետը Ռակուպի Տուգան:

Տէլ առաջին պատերազմի օգնականը նոյն Տուգան:

Մարտի 29ին ճամբայ ելան փարէզէն

կայսրուհին և հռոմայու թիւրը իր տղան՝ Նաբօլէօնին հրամանին կէօրէ:

29ին իրիկունը, Ճիւղէքէ Նաբօլէօնին եղբայրը որ փարիզուն մէջ էր տեղակալ Նաբօլէօնին, հրատարակեց յորդորանայ թիւթ զօրացը մէջ ըսելով, ամենին չեմ թողուր զձեզ ձեռքէ: 30ին հրատարակեց թէ կուզէ պաշտպանել փարէզը, սահմանը 10ին նորէն կը հրատարակէ աս հրամանը. սահմանը 11ին փութութութապուճ կը փակել անկից, 11 ուկիսուն կը խրկէ մէկ զօրապետմը ու նորէն սիրտ կուտայ զօրաց ըսելով, քաջ եղէք, ես ձեր հետեւեմ, ազգային պահապան գունդը նորէն սիրտ առաւ սկսաւ պատերազմել, կէսօրը երբոր տեսան որ ճար չիկայ դաշնադրութի յանձնեցին քիքը դաշնակցաց:

Մարտի 31ին, առաւօտեան սահմանը 11ին Աղբայրն Մոսկովին կայսրը ու Պաուլին թագաւորը կեցած իրենց պահապան զօրաց գունդերուն գլուխ մտան փարէզ մտան նաև Բրիւնչիքէ Շվառդէմպէտի ճէնէալը, ու Պարբի թիւթի Մոսկովին ճէնէալը: Մարդ չիկրնար ստորագրել փարիզեցիներուն ուրախութիւնը երբոր ներս ընդունեցան յաղթականները, ժողովուրդը խումբ խումբ կը շրջուէին ուսկից կանցներ Աղբայրն կայսրը և ամենքը մէկ բերան զանկայ կը կանչէին ազատից, խաղաղաբար. շատ աղնրվական խաթութիւններ զօր ընելով վար կինեցընէին ձիերէն օֆֆիցիալները և իրենք կը հեծնանին որպէս զի կարենան մօտիկէն տեսնալ Աղբայրն կայսրը. տանց պատուհաններուն ու տանիքներուն վրէղված էին անթիվ անհամար բաղմուլի ժողովրդեան, արք, կանայք, տղաք. զարդարված էր բոլոր տուններուն պատուհանները ձերմակ չուխայով ու դրօշակներով:

Այսպիսի ալայով երբոր կայսրը հասաւ Եղիսեան դաշտերը, կեցաւ հոնտղը աչքէ անցնելու համար զօրքը: Անհամար ժողովուրդ խումբ խումբ բաժնրված, և հասարակ ժողովուրդը մէկ տեղ միաբանած, գացին դիզվեցան Նաբօլէօնին արձանին առջև որ հոնտղը տընկըված էր ու սկսան ջարդուբուրդ ընել յիշատակը բռնաւորին քի վրայէն: Երբոր մէկալ ֆրանսիացիները կատաղութի կաշխատէին կոր վար ձգելու թէստերէն միջ ընելով ոտնները, մէկ ֆրանսիացի ցաթ կեց արձանին վրէ ու թոմարանմիջ ըլլալով ելաւ վեր ու անցուց լիզէն չուլան և այլպէս ամանարդութեւ արհամարհելով, թիւթ նետով վար ձգեցին ու ջարդուբուրդ ըրին: Մոսկովին կայսրը հրատարակեց աս հետեւեղ ծանուցումը փարիզու մէջ բոլոր դաշնակցաց կողմէն:

Փրան

Ֆրանսիան որ երաշխակոր պիտոր ըլլար ամեն կարելի կերպով պահելու անդաշտը, որուն թիւները խաղաղութե՛ն որ պիտոր ըլլար սանձելու համար Նաբոլեոնին փառամոլութե՛ն, ևս առաւել պիտոր ըլլայ հիմայ՝ որ ազատելով բռնաւորին ձեռքէն կրմոնայ իրեն օրինակոր ու խոհեմ թիւրին իշխանութե տալը և կրպարտաւորվի առաջին ուղօյլը և պահօղը ըլլալու խաղաղութե՛ն :

Իաշնակից տէրութիւնները չեն խօսիր խաղաղութե՛ն վն ոչ Նաբոլեոնին հետ և ոչ իրեն ազգատոհմներուն մէկուն հետ :

Իաշնակիցները կրպակեն ամբողջ Ֆրանսայի հին տէրութե սահմանները ինչպէս որ էր իրեն օրինակոր թիւրներուն տակը, և կրնան ալ թէ զառքին աւելի մեծցնել որովհետեւ կրնոստովանին թէ Ֆրանսայի տէրութիւնը հարկաւոր է որ մեծ ու ուժով տէրութե ըլլայ Եւրոպայի երջանկութե՛ն համար :

Իաշնակիցները խօսք կուտան ու երաշխակոր կրլան պահելու ան օրինադրութեները՝ որ կորոշէ ու կըսահմանէ ազգը իրեն համար : Իաշնակիցները կըհրաւիրեն զծերակոյտը որ որոշեն հիմակվան հիմայ մէկ թաղաւորական կառավարութե՛ն մը՝ որ կարող ըլլայ հող տանիլ ազգային ու բազաբական հարկաւոր կառավարութե, և որոշեն օրէնքներ որ կըպատշաճի Ֆրանսոյն ազգին :

Փարէզ 31 Մարտի 1814, սոհաթը հին կէսօրէն ետեւ :

Հասարակեալ . Ազեքսանդր կայսր :

1. Արեւել .

Արեւել Ին հրապարակեցաւ քաղաք մը ան հետեւեալ Թաղ մը որ շէքեր ընդհանուր ժողովեալէն առնալու :

Ժողովուրդ Փարիզու .

Չեր իշխանները կըսեպէին իբրեւ մատնիչ թէ ձեզի թէ հայրենեացը դէմ, թէ որ պօշ պարապ անձնական նկատմունքներու համար խափանելու ըլլանէ տահա իրենց խղճմտանքներուն ձայները որ կաղաղակեն կոր թէ աս ամեն թշուառութիւնները որուն տակը կըտըքանքորնէ, միայն մէկ մարդմընէ ասոր պատճառը :

Ասիկա տարիէ տարի զինուորագործութե՛ն կըձգէր իբրեւ տասանորդմը մարդու՝ մեր ազգատոհմներուն վն . ով կայ մեր մէջը որ կորարնցուցած չըլլայ ասոր պատճառաւ, կամ տղան, կի՛ եղբայրը, կի՛ ազգականը, կի՛ բարեկամը . որուն համար ինկան մեռան աս կըտրիճները, միայն աս մարդուս համար և ոչ հայրենեաց . և ի՛նչ պատճառի համար . ասոնք ամենքը մէկտեղ զոհ եղան մեռան մէկուն խնթութե՛ն համար միայն՝ որ իր ետեւեն

կուզէր ձգել աշխարհիս մէջ՝ զարհուրելի բռնաւորութե յիշատակը՝ որ մարդկային ազգը քաշած էր մինչև հիմայ :

Աս ան չէմք՝ որ փոխանակ 400 միլիօնի՝ որ Ֆրանսան կուտար իրեն հին ու բարի թաղաւորներուն ատենը, ազատ, երջանիկ, խաղաղ ըլլալու համար, տսիկայ դըրավ մեր վն 1500 միլիօն, և միշտ կըսպառնար տահա աւելցնելու :

Աս ան չէմք՝ որ գոցեց կուրացուց երկու աշխարհին ծովերը՝ որով ոչնչացաւ ամեն տեսակ ճարտարութե՛նց հարկէրներուն յառաջադիմութիւնը, մեր դաշտերուն մէջն առաւ տարաւ երկրագործները, յափշտակեց խանութներէն արհեստաւորները :

Միլիօն աս ան չէ՞ որ կրօնին դուռը, քան զամենը յարգելին մարդիկներուն մէջ, նեղացուց իրեն բռնաւորութե՛ն, և յափշտակեց մէկ իրեն դաշնակից թիւրմը իրեն տահմաններուն մէջն չըլլած նեղաւորութե՛ն, և աւրեց ապականեց բոլոր Սպանիային ազգը՝ որ հին ատենէն պէրի բարեկամութե՛ն կերթար մեր հետը :

Աս անիկա չէ՞ որ բուն իր հպատակներուն թշնամիմըպէս՝ շատ ատենէն պէրի խաբեց, չըրաւ մէկ պատուովոր խաղաղութիւնմը որով կրնար հանդէս ընել աս մեր քաղաքը գնաղան թշուառութե՛ն . աս չենէն ի՛ դատ, հրամայեց նաւ մէկ հայրաւ պան հրամանմը, կուզէր որ ազգային պահպան գունդը պաշտպանէր մայրաքաղաքը որ էր անկարելի, և աս ընելով պիտոր ժողովէր ամեն աշխարհիս վրէժխնդիր բարկութիւնը աս տեղիս վն :

Աս ան չէմք՝ որ վախնալով ճմարտութե՛ն վախեց արհամարհութե՛ն բոլոր Եւրոպայի առջև մեր օրէնսդիրները՝ որ ջանացին մէկ անգամմը բտել անոր առջև ճմարտութե՛ն իրեն գործքերուն : Ինչ վրանիս պէտք է որ քիչ մարդ զայ ըրաւ իրեն նախանձուն ու մասնաւոր վրէժխնդրութե՛ն համար՝ երբոր բոլոր Ֆրանսան զոհ ըրաւ . ինչ կըսենք Ֆրանսան . բոլոր Եւրոպան զոհ եղաւ իրեն անկշտանալի փառամոլութե՛ն համար :

Կուզէ փառամոլութե՛ն ըլլայ, կուզէ վրէժխնդրութե՛ն ըլլայ մենք նայինք գործքին վախճանը : Նայեցէք աս լայն ու մեծ երկիրը Եւրոպային մէջ՝ որ բոլոր գոցված է չորս կողմէն զոհ եղած Ֆրանսոյններուն, և ուրիշ ազգերուն ոսկորներով որ ամենեւին կոխված թշնամութիւն չունենին մէկգլխութե՛ն, այլ միայն աս մարդը եղաւ պատճառ որ աս կըտրիճները մեռան փովեցան դաշտերուն մէջ, և աս ինչո՞ւ հմը, որոնք զի իրեն անտէր տարածվի անուանի ըլլայ աշխարհիս մէջ :

Տես .

Տեսնենք ի՞նչ կըսվի հիմա իրեն անցած յաղթութիւններուն վրէ՛ ի՞նչ աղէկութիւն ըրին մեզի առ տրամուրդ լըցուած յաղթութիւնները . յայտնի է որ պատճառեցին արհամարհուի ժողովրդեան, ողբ ու լաց մեր ազգատոհմին ընդ, զօրով առանց կարգըլելու միայ մեր աղջիկներուն, ժառանգուեց կործանումն, այրիութիւն կարգըլող կնիկներուն, յուսահատութիւն հարց ու մարց՝ որոց ամենեւին չէր մնարկոր մէկ յաջորդ ժառանգը՝ որ թաղէր զերեւել, իշտէ առ է իրեն յաղթութեց պտուղները, առ յաղթութիւնները բերին խօթեցին մեր պատերուն մէջ օտարական զօրքերը ան տեղը՝ որ մինչև այսօրվան օրս իբրև կոյս աղջիկը կեցերէր, վայելելով հայրական պաշտպանութիւն իրեն օրինաւոր թագաւորներուն տակը . հիմա օտարականներուն առատաձեռն պաշտպանութիւնը կըհրամայեն մեզի որ ըլլանք երախտադէտ :

Շիջ մէկը չեկայ մեր մէջը որ ծածուկ իր սրտին մէջ դառնիկ սեպած չըլլայ իբրև հասարակաց թշնամի . չեկայ հիջ մէկը որ իր բարեկամներուն առջև յայտնած չըլլայ իրեն բաղձանքը, թէ երբ կըլլայ որ մէյմը վերջ ունենայ առ թշուառութիւնները և անողորմութիւնները :

Մենք իրաւ որ կըլլանք մատնիչ հասարակաց թէ որ ուշանանք բացատրելու թէ՛ ձեր և թէ՛ մեր սրտին բաղձանքը :

Բոլոր Եւրոպայն ոտք ելած ու զինուորած կուզէ զասի՛ ք՝ Նաբօլէօնը իբրև մէկ պատանդը Ռէհինը իշխանուր ու երկարատև խաղաղութիւն համար ու մարդկային բնութե շահէ համար :

Ով փարիզեցիք, զինուորեալ Եւրոպան չէր կրար առնուլ զասիկա ձեր իշխաններուն ձեռքէն՝ թէ որ իրենց պարտքնալ զնոյն բանը չառաջարկէիննէ :

Աս մեր հարկաւոր պարտքերուն համար, երդում կընենք ու կըհրաժարինք ամեն տեսակ հնազանդութե յախշտակօղ բռնաւորին, և կուզենք դառնալ մեր օրինաւոր թագաւորներուն տակը : Աս մեր սրտին ու խղճմբանքին ի գործ դնելովք թէ որ պիտոր վշտանքներու պատահինքնէ ալ, մենք յանձն կառնուեք, միայն պատմութիւնները և երախտագիտութիւն ֆրանսիացիներուն՝ պահեն մեր անունները ու աւանդեն իրենց յաջորդներուն :

Մենք սահմաններուն ու փարիզի բազմաթիւ կառավարութեան տեսանքին ժողովները կամովին մեկտեղ միաբանած, ու ամենուն հաւանութիւն կըհրատարակեն թէ իրենք կըհրաժարին ամեն տեսակ հնազանդութե առ Նաբօլէօն Պօնաբառութիւն . և կըյայտնեն իրենց էն սիրելի բաղձանքը՝ թէ

հաստատուի նորէն առջի թէրութիւնը, հաստատուի ֆրանսայի աթոռին վրայ Լուիս 18երորդը և իրեն յաջորդները :

Ժողովքը կըհրամայէ որ առ յայտարարութիւն տրպիլի, բաժնրլի ամենուն, ու կըպըրվի չորս դին ֆարիզու մէջ, և իմացնեն ամեն իշխանաւորներուն՝ որ մնացին ֆարիզու մէջ, և խրկըլի ամեն ֆրանսաի բաժնիննէրուն :

Հաստատուեցաւ ֆարիզ ընդհանուր խորհուրդի մէջ բաղքի թագաւորական պալատը ապրիլի 1ին, 1814 :

Սարաֆէալ Պատենիէ, Պարթհէլէմի, Պէլարթ, Պօնհօմ, Պօշէրոն, Տըթըր, Կօթհէ, Հարբուրթ, Լամուանեօն, Լըպօ, Մօնթամանդ, Բէրինցօն, Վիալ :

Ֆրանսայոս գաղթեալները կըպաբնեն առ հեպտեալ բաները .

Մարտի 31ին ֆարիզի գլխաւորները ժողովեցան դաշնակցաց մեծ բանակը : Մոսկովի կայսրը ըրաւ անոնց մէկ խօսակցութիւնը առ հետեւեալ բառերով :

„ Պատերազմի վիճակը դիս բերաւ հասուց մինչև հոս : Չեր կայսրը որ առաջ իմ բարեկամս էր դիս խախեց իրեք անգամ : Ինքը մըտաւ մինչև իմ խորունկ սահմաններս, ու իրեն հետը բերաւ թշուառութիւն և կործանումն . որոց հետքը մնացին երկան տեսն : Մէկ արդար պաշտպանութիւնը դիս բռնադատեց գալ ֆրանսա . բայց չեմ ուզեր ընել անոնց չար բամբ, որ ֆրանսան պատճառեց ինձի : Ես արդար եմ, և դիտեմ թէ ֆրանսիացիները չունին ամենեւին յանցանքմը : Ֆրանսիացիները իմ բարեկամս են, ու ես կուզեմ յըցընել անոնց, թէ եկայ բարի ընել անոնց՝ չարին տեղը : Նաբօլէօնի միայն իմ թշնամիս : Ես կըխոստանամ իմ պաշտպանութիւն ֆարիզ բաղքին . ես կըպաշտպանեմ և կըպահեմ ամեն հասարակական հաստատեալ բաները . կըթողում միայն իրենց քաջ զօրքը ու աղդային պահապան գունդը, որ կըբաղկանայ ընտրած բաղքացիներէն : Կըկախվի իրենցմէ հաստատել իրենց վիճակը . անոնք հարկաւորուն ունին մէկ կառավարութեմ, որ կուտայ թէ անոնց և թէ բոլոր Եւրոպային մեծ հանգստութիւն և խաղաղութիւն : Առաջ բերեն անոնք իրենց բաղձանքը, ես միշտ պատրաստ եմ պահել զանոնք „ :

Փաբէլ . 3 Ապրիլ :

Մարիլի շին ծերակոյտը ժողովք ըրաւ, առ ժողովքին մէջ որոշեցին մէկ առժամանակեայ թէրական կառավարութիւնը, մինչև որ դրվի իրենց

իրենց թիւոր, և Նաբօլէօնը ձգեցին կայսերութեան անթուղի իրեն ըրած յանցանքներուն համար՝ որ ըրեր էր Փրանսայի թիւրահան կառավարուն օրէնքներուն ու սահմանադրութիւններուն դէմ: Հոստեղը համառօտեւորվմը դնենք բուն ժողովքին մէջ եղած խօսակցութիւնը և վճիռը:

Պահապան ըսված ծերակոյտը մտածելով, որ օրէնքի կապած թիւրութեան մէջ չի կրնար մնալ թիւրը առանց ան օրէնքներուն կէտն կերտական դաշնադրութիւնը:

Եւ թէ Նաբօլէօն Պօնաբառութիւն կառավարութիւնը քանի որ քիմը առեն հաստատուն ու խելով կերթարդին, յոյս կուտար աղբին կամաց կամաց իմաստուն և արդարուն գործքեր տեսնալու: Բայց ետքը թողուց մոռցաւ իր դաշն որով որ միացեր էր Փրանսայի ժողովուրդեան հետ, մասնաւոր տուրքեր դնելով, մաքսեր հանելով՝ որ օրէնքին չի կար, և էր նաև ընդդէմ իր երդմանը, որ ըրաւ Փրանսայու անթուր առնելու առենք, Եւ 53 էր յօդաւորին միաբանական ժողովին, 'ի 12 Փրանսայի նոր քարէն, ծաղկաւէր ըսած ամսուն 18 ին:

Եւ թէ անիւս յանցանքս ժողովուրդեան իրաւանց դէմ ալ ըրաւ, երբոր առանց հաշիւի որ ու ժամանակ դաւ օրինադրուն ժողովին, ու ծածկել տրվաւ իբրեւ յանցանքի բան մը աս օրինադրաց մէկ յայտարարութիւն, զերէ կուզէր վերցնել աս ժողովին պատուը անուն ները, ու ժողովուրդը երեցնող ըլլալու իրաւունքը:

Եւ թէ խելը պատերազմներ բացաւ ի դէմ 50 երդ. յօդաւորին միաբանական ժողովին, որ կրսահմանէր թէ ինչպէս օրէնքը՝ առանկալ պատերազմը չըլլայ՝ մինչև որ չառաջարկով չեքնով չիվճարով ու չի հրատարակով:

Եւ թէ առանց միաբանական ժողովի այլ և այլ մահու վճիռներ հանեց, և մանաւանդ երկուքը աս տարվան մարտին չին, որով որ կուզէր աղբային համարել տալ մէկ պատերազմը, որուն վախճանը ուրիշ բան չէր, բայց եւ թէ իրեն անյադ փառասիրութիւնը:

Եւ թէ բոլոր միաբանական օրինաց դէմ ըրաւ, տէրուն բանտերուն վր հանած վճիռներովը: Եւ թէ ոչնչացուց պաշտօնատերներուն բանի մէջ խառնովելու իրաւունքը: Բոլոր իշխանութիւնները խառնովելու որ ըրաւ, ու վերջուց դատաւորաց ժողովներուն անկախութիւնը:

Մտածելով, թէ տիպը որ ազատուն ունէր Փրանսայի մէջ իբրեւ աղբային իրաւունք մը՝ իրեն քիբական կառավարուն քննութիւն տակը ձգեց. ու ինքը անատենը տիպը ձեռք

առաւ, շինծու պատմութիւններով, ծուռ սկիզբունքներով, բռնաւորուն յարմար վարդապետութիւններով, ու ուրիշ տէրութեաց արհամարհանք լեցնելու զՓրանսան ու բոլոր եւրոպան:

Եւ թէ պազի պատմուն և յայտարարութիւն որ ծերակոյտը շարադրեր էր՝ դուրս հանելու առեն մէջը փոփոխութիւններ ըրաւ:

Մտածելով որ փոխանակ միայն Փրանսայի ժողովուրդեան օդտին ու երջանկութեան և փառացը համար թափաւորելուն, իրեն երդմանը կէօրէ, Նաբօլէօնը հայրենեաց թշուառութիւնը ծայրը հասուց չուզելով երթալ ան դաշնաց կէօրէ որ աղբին օդուար կրպահան չէր, և Փրանսային պատերը անկից վաղ չէր կրնար գալ: Զերէ քէօն կէօրէ բանեցուցին որ ձեռքը յանձնովէր էին, մարդ եղեր, ստակ եղեր. պատերազմի մէջ վերաւորածները առանց դեղի առանց օգնութեան ու առանց ապրուստի թողուց. անանկ ճամբաներ բռնեց, որոյ հետեւելը էր քիբաց կործանումն, գեղերու անապատ դառնալ, սով ու փոխադրական հիւանդութիւններ:

Մտածելով թէ աս ամեն պատճառներուն համար ինքիբեւ կրկերնայ ինքնակալ տէրութիւն, որ խորհրդով ծերակոյտին դուռնցաւ 'ի 12 տարին, 'ի 28 ծաղկաւէտ ամսուն, և թէ բոլոր Փրանսայիներուն բաղձաւքը աս է որ նորոգվի օրթալքիւր, ու էն առջի բանը ըլլայ մէկ իշխանուր խաղաղութիւն, ու Եւրոպայի ամեն տէրութեաց մէջ հաստատուն հաշտութիւնը:

Աս ամեն բանս մտածելով ծերակոյտը կը յայտնէ ու կը վճռէ այսպէս:

1. Նաբօլէօն Պօնաբառութիւն ձգուած է անթուղի, ու իր տանը ժառանգուն իրաւունքը կորստված է:

2. Փրանսայի ժողովուրդը և զօրքը արձրկուած է Նաբօլէօն Պօնաբառութիւն հաւատարմուն պահելու երդմունքին:

3. Աս վճիռս դէսպանովմը խաւարվի Փրանսայի առ ժամանակեայ կառավարին, ու վերջը շուտմը ամեն բանակներուն, ու մէկէն հրատարակվի ձանով քաղքին ամեն մահալէներուն մէջ:

Առ ժամանակեայ կառավարուն վճիռները:

Փրանսայու ու դաշնակից տէրութեաց մէջ եղած դաշինքը կը համարին զՓրանսայ հաշտված իրենց հետք. ուստի առ ժամանակեայ կառավարունը ապահովութիւն մտահանալով ան դաշնաց վր, կը վճռէ որ ամեն զօրք գրուածները ինչ գործքի մէջ որ էննէ ազատ են, կրնան դառնալ իրենց տունը. և որոնք որ չեն հեռացած տահա իրենց տնէն, կրնան

կրնան հոն մնալ : նոյն հրամանը անցնի նաև նոր ժողոված խումբերուն , որ իւրաքանչիւր կողմերէն հանվերեն , ու ամեն խմբով ժողովածներուն :

1. Ամեն Պօնաբառութիւն կառավարուեալ անմաները նշանները , ջնջովին ու վերջովին օրթայէն ուր որ գտվին նէ :

2. Աս դործքս ընէն միայն քաղաքական կառավարութիւն դրուած մարդիկները : ու մասնաւոր մարդու նախանշալուղուիը կաթող ջըլայ կնքիը գլխուն բան տեսնել :

3. Հիւ մէկ թղթի կի՛ յայտարարուե մէջ թէ հրապարակական ըլլայ և թէ մասնաւոր , չիղթի անենին նախատական խօսք կամ արհամարհանք կործանած տերուներ , զէր հայրենաց իրաւունքը խիստ աղնուական է , որ չի կրնար անանկ գէշ կերպեր բանեցնել , ինչպէս որ անի կներ նէ :

ի փարեղ . 4 ապրիլ . 1814 :

Առժամանակէյ կառավարութե լեռնը որ հրապարեյ քրանայու ժողովուրդներուն :

Ո՛վ Փրանսըներ ,

Երբոր քաղաքական կռիվները դադրեցան նէ , առիք ձեզի գլուխ դրիք մէկ մարդմը , որ իր վրան մեծութե նշաններ կերեցներ կոր . ամեն յոյսերնիդ անոր վրան դրէք է , բայց հիմայ ան յոյսերը պօշը ելան . զերէ անիշխանութե աւերակին վրայ բերաւ ձեզի բռնակալութի մը տնկեց : Պէտք էր որ գտնէ երախտագիտութե համար Փրանսընար նար ձեր հետը , բայց չեղաւ : Անդադար աւերաւ պատերազմներ էր բանը գործքը , առանց վախճանի , առանց պատճառի . կարծես մէկ շահատակմէր , որ միայն Յիս վն անուանի ըլլալ կուզէր : Մէկ քանի տարվան մէջ կերաւ լափեց ձեր ստակնալ , ձեր ժողովուրդնալ : Ամեն տուն ուրի մէջ էր , բոլոր Փրանսա կըճեծերկոր . անիկայ խուլ կեցեր էր չէր լսեր մեր նեղուե : Ո՛վ գիտէ կարելի է թէ տահա ասանկ խայտառակաբար իր ամբարտաւանութիը և յաղթուեը վրայ մեծամտութիը գետին ինչպէն ետե՛ տահա կըսեմ կեցեր խոշոր խոշոր խելքէ դուրս բաներ կը շինէ մաքին մէջ : Չի գիտցաւ անի թագաւորել ոչ աղկին օգտին համար , և ոչ նաև իր բռնակալութե : Ինչ որ արել կուզէր նէ աւելի նէ շինեց , ինչ որ շինել կուզէր նէ արեց . միայն ուժի կըճաւտար , հիմայ ուժը զինքը ձգմեց . աղէկ վարձք անխելք փառամուրէր : Ինչեկեց վերջացաւ հիմայ աս նորելուք բռնաւորուիը . դաշնակից տերութիւնները եկան մտան Փրանսայի մայրաքաղաքը : Եւրօլեօնը կըկառավարէր զմեզ բարբարոսներու թղթիմը պէս . Աղեքստոնըը

և իւր մեծահոգի դաշնակիցքը՝ պատոնոյ արդարութե և մարդասիրութե լեզուով կըխօսին կոր մեր հետը , ասոնք եկան հաշտեցը նիւու եւրոպայի հէտ մէկ քաջ և խեղճ ժողովուրդմը :

Ո՛վ Փրանսըներ , ծերակոյտը վճռեց թէ Եւրօլեօնը ընկած է խայրի աթոռէն . հայրենիքը ալ անոր հետը չէ . ուրիշ ճամբայ բռնելու է աղատելու զհայրենիքը : Ճանչցանք մինչև հիմայ ժողովրդեան համարձակութիը , ու ինքնակալ տերութեը չարիքը . հաստատենք ուրեմն բուն ճշմարիտ միապետութիը , իմաստուն օրինօք չարի դնելով իր այլևայլ իշխանութեցը : Ո՛վ զի մէկ հօր պէս թղթի մը ձեռքին տակը ծաղկի նորէն վերջացած երկրագործուիը . խափանուած վաշառականութիը գտնէ իր աղատութիը , ու մեր տղաքը չիճնծրվին զհեքերէն՝ քանի որ տահա զէնք վերցնելու կարօղ չեն . և բնուէ կարգը չիկտրի , և խեղճուկ ծերը յոյս ունենայ իր տղոց աչքին առջևը մեռնիլ : Փռանսըներ , միանալ , միանալ մէկտեղ . առջի նեղութիւնները լմնալու վն են , և խաղաղութիւնալ Եւրոպայի խոփութիը պիտի դադրեցնէ : Ահ հազուն դաշնակիցքը խոստացան ասի :

Փրանսա հանգչիպիտի իր շատոնցվան խոփութիւններէն , ու կրկին խելք սորվելով աչքը բացվելով անիշխանութե ու բռնակալութե փորձէն , պիտի գտնէ իր երջանկութիը , երբոր դայ նորէն դառնալ բարեբար կառավարութիմը :

Եղանակ՝ որով իմացուցին Եւրօլեօնին ապրիլ 7ին Փօնդէլեպոլին ձեշև , ին ծերակոյտը լծիւ լծիւ 34ելու զինչը քրանայի կայսերութե աթոռէն :

Եւրօլեի գին , առաւօտական ատեն Պօնաբառութե աչքէ անցուց ան մնացած գուճըրը , որ կըճաւտար թէ դեռ իրեն իշխանութե տակնեն : Մառեշախներ ու Ճէնէուաները որ արդէն հասարակաց գաղէթաներէն իմացերէին ծերակուտին և առժամանակեայ կառավարուե վճիւր Եւրօլեօնը աթոռէն վար ձգելու , կըխօսէին իրենց մէջը այնպիս որոշ , մինչև Եւրօլեօնը կըրնար լսել ասոնց խօսակցութիը , բայց Եւրօլեօնը կըձեւացընէր թէ ամենին ուշ չիղներկոր անոնց կոտակցութեը , և զօրաց հանգէտը հանդարտութիմը կանցներ : Երբոր լըմնցաւ աս հանդէսը Եւր մառեշալը տարաւ զինքը առանձին մէկդի , ու հարցուց իրեն՝ թէ հիւ բանմը գիտես լսերես Փարիզու մէջ եղած մեծ խոփութէն . Պօնաբառութե թէպէտ արդէն զի տէր ամեն բանը , բայց որչափ որ կըրցաւ հանդարտ երեսովմը պին տըվաւ , թէ ամենին

նւնքն բանմը չի գիտեր • ուստի անատենը
Նէ Մառէշալը տըվաւ իրեն փարիզու օրա-
գրութիւնը • Նաբօլէօնը առաւ և կերևցընէր
կերպովմը թէ կըկարդայկոր զանիկայ աղէկ
ուշադրութիւն, բայց միանգամայն կըջանար
կոր մէկ աղէկ պատասխան մը գըտնելու միտ-
քէն մէջը՝ որ կարդալը լըմնալունպէս ըսէ
Մառէշալին : Լէֆէվը մառէշալը աս ատեն
վրայ հասաւ ու սաստիկ ձայնովմը ըսաւ ա-
թոռէն ու իշխանութիւն վար ինկած կայսե-
րը աս հետևեալ խօսքերը • ॥ դու ասկից է-
տեւ կորսընկցար, դու խորհրդի մէջ չուղե-
ցիր մօտիկ դնել հիշ մէկ թու ծառաներուդ,
և ծերակոյտը հրատարակեց վճռով ձեր ա-
թոռէն ու իշխանութենէն վար էյնալը ॥ :
Աս խօսքերը անանկ մէկ տպաւորութիւն
ըրին Նաբօլէօնին մտքին մէջ, որ արդէն ար-
ված էր Բիշ Էր երևալ ամէն օրէնքիէն՝ անտ-
տենը սկսաւ իրեն աչքէն վազել արձուներէ-
րը հեղեղմըպէս «էլիդէ» : Պօնաբառութիւն
քանիմը վայրկեան ասանկ սուս բուս կենա-
լով մտածեց, ու վերջը գրեց ծերակոտնե-
րուն մէկուն հրաժարական թուղթմը, իբրեւ
թէ ինքը կըհրաժարի աթոռէն, ու կառա-
ջարկէ թէ յաջորդը աթոռին իրեն տըղան
ըլլայ, և չմտածեց անատենը թէ չի կըրնար
հարգաւորեր անբանը՝ որուն վրայ ամենեւին
չունի իշխանութիւն :

Մէկ ուրիշ օֆֆիցիալմը՝ որ վկայ եղաւ աս
պատմածներուս, պատմեց նաև թէ ամսուս
հին, սահաթը 11ին մօտիկները զանազան
ճէնէռաներ գացին Պատմութեան տութային՝
որ գրեթէ միշտ մինակ կըկենար կայսեր հե-
տը, ոնչ զի աս տութան խափանէ Նաբօլէօ-
նին խորհուրդը՝ որ կուղեր զինուորական
ըլլալու հանդիսին մէջ հոնտեղը ներկայ գա-
նըվել առջինինպէս :

Նաբօլէօնը սահաթը 11ուկիսուն շինեց
մէկ առաջարկութիւն, ու տըվաւ Պատմութեան
տութային, որ ստորագրէ ու տարածէ զան •
և առաջարկուիւր աս էր թէ 20,000 զօրքով
որ էին դեռ իրեն իշխանութեան տակը, երթայ
Իդալիայ : Նաբօլէօնը երբեմն երբեմն կը-
կըկնէր, եթէ ես ուղեմ Իդալիա երթալու՝
և երթամնէ, հաստատուիտեմ թէ բովանդակ
Իդալիա պիտոր զիս ճանչնայ ու զիս պիտոր
ընդունի :

Երբոր զօրքը նորէն աչքէ կանցընէրկոր-

նէ, իրեն երեսին դէմքը փոխուած էր, ու
մէկ անսովոր կերպովմը դեղնեցած ու այլա-
գունած էր, և ինչպէս կերևնարնէ լցած էր
սաստիկ վախով ու շփոթութիւն • ութը կամ
տասը վայրկեանէն աւելի հոն չիկեցաւ :

Երբոր դարձաւ նաբօլէօնը իրեն տեղը՝
կանչել տըվաւ Ռէճիօրի տութան ու հար-
ցուց իրեն թէ զօրքը պիտոր գան իրեն հե-
տը թէ չէ, պատասխան տըվաւ տութան ու
ըսաւ՝ չէ թէր, վասն զի դու հրաժարեցար
թէրական պսակէ մէկ քանի թէութիւն, բայց
զինուորները չունենալով մէկ տեղեկութիւն
աս թէութիւններուն վրայ, կըհաւատան թէ
դու ալ իշխանութեան չունին ասկից ետեւ հրա-
մայելու անոնց վրայ • անատենը Նաբօլէօնը
ըսաւ՝ ուրեմն չիխօսինք ասկից ետեւ աս բա-
նիս վրայ՝ մինչև որ պատասխան գայ Փարի-
զէն :

Գիշերվան սահաթը 12ուկիսուն ատեն
ները Մառէշալները նորէն եկան Նաբօլէօ-
նին բովը, և Նէ Մառէշալը առաջին ներս
մտնողը եղաւ, ու ըսաւ Նաբօլէօնը մառէ-
շալին՝ թէ բանը յաջողեցաւ • պատասխան
տըվաւ մառէշալը թէ քիչմը, բայց ոչ նկատ-
մամբ կառավարութիւն մէկ ժողովուրդմը որ
ոտք ելերէ, վաղ չիգար ամենեւին իր ուղած
բանէն • խոսովութիւն արդէն առաջ դացերէ,
և ժամանակը քիչ է, ծերակոտնալ վաղը
պիտոր հրատարակէ յաջորդը թաղաւորութեան
Պօրպօնեան ձեղը : Նաբօլէօնը դարձաւ ը-
սաւ, ուր կըրնամ ուրեմն ես իմ ընտանեացս
հետ ապրիլ • ըսաւ մառէշալը՝ ուր որ ձեր
տրուիւր կըհաճին • զորօրինակ Էլլապ կղզին
6 միլիօն կէլերով : Պատասխան տըվաւ Նա-
բօլէօնը, վեց միլիօն մի • այսչափ ըստակը
շատ է ինծի, որովհետեւ հիմայ ես մէկ պարզ
զինուորմունեմ • կըճաջամ թէ պէտք է աս-
կից ետեւ ձեզի յանձնըվիլ • ուրեմն ես կու-
տամ իմին վերջի հրաժարական բարեւ ամ-
մէն զինուորակից ընկերներուս, և սուս է-
ղաւ աս խօսակցութիւններէն ետեւ :

Ընդհանուր գաղէթան ապրիլի 15ին կը-
պատմէ իբրեւ ստույգ, թէ Նաբօլէօնը իրեն
բուն պահապաններէն՝ դաշնակցաց ձեռքը
տըրված ըլլայ : Նաև կըսէ թէ Ալեքսանդր
կայսրը որոշեց իրեն բնակութեան համար Էլլապ
կղզին, տալով միանգամայն 60,000 Փրանքի
կէլեր :

Աս գործքս՝ որ է պատմութիւն հիմակական ատենիս, տասնըհինկ օրը մէյմը կըտըպի •
Ի ՎԵՆԵՏԻԿ Ի ՎԱՆՍ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ :